USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Davida Hipšra a soudců Lenky Krupičkové a Tomáše Foltase v právní věci žalobce: **H. O. K.**, zastoupen Mgr. Umarem Switatem, advokátem se sídlem Dědinova 2011/19, Praha 4, proti žalovanému: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2176/2, Praha 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 10. 1. 2023, č. j. 52 A 76/2022-34,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím Policie České republiky, Krajského ředitelství Policie Pardubického kraje, Odboru cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort (dále též „správní orgán I. stupně“) ze dne 13. 10. 2022, č. j. KRPE-84141-45/ČJ-2022-170022-SV, bylo žalobci podle § 119 odst. 1 písm. b) bod 3 a 4 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, v platném znění (dále též „zákon o pobytu cizinců), uloženo správní vyhoštění s dobou, po kterou nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie v délce 3 let. Správní vyhoštění bylo uloženo z důvodu, že žalobce pobýval minimálně od 20. 9. 2022 na území ČR bez cestovního dokladu a platného pobytového oprávnění. Proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně podal žalobce odvolání, které žalovaný rozhodnutím ze dne 4. 11. 2022, č. j. CPR-36250-3/ČJ-2022-930310-V234, jako nepřípustné zamítl. Poukázal na to, že se žalobce po oznámení rozhodnutí správního orgánu I. stupně vzdal práva na odvolání.

II.

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Městského soudu v Praze, který ji usnesením ze dne 23. 11. 2022 postoupil místně příslušnému Krajskému soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích (dále též „krajský soud“). Ten ji v záhlaví uvedeným rozsudkem zamítl. Konstatoval, že žalobce při převzetí rozhodnutí o správním vyhoštění

připojil na jeho poslední stranu vlastnoruční vzdání se práva na odvolání, což poté potvrdil do protokolu. Tento projev vůle byl učiněn osobně, po poučení a v přítomnosti tlumočníka. Jednalo se o vážný projev vůle, jehož následkem je nepřípustnost podaného odvolání. Žalovanému proto nezbylo než odvolání jako nepřípustné zamítnout. Krajský soud zároveň zdůraznil, že žalobce závěr žalovaného o nepřípustnosti odvolání v žalobě nijak nesporoval a jen se obecně vyjádřil k zemi původu. Otázka možnosti návratu žalobce do země původu však nebyla a ani nemohla být předmětem rozhodnutí žalovaného. Ten se zabýval pouze oprávněností podaného odvolání. Teprve v replice k vyjádření žalovaného žalobce v jedné větě uvedl, že se práva na podání odvolání vzdal ve stresu a pod nátlakem správního orgánu. Toto své tvrzení nijak nedoložil, a navíc je uplatnil poprvé až v řízení před krajským soudem, a to po lhůtě pro podání žaloby.

III.

[3] Proti rekapitulovanému rozsudku podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“). Namítl, že se práva na odvolání vzdal z důvodu stresu a tlaku před správním orgánem. Stres byl natolik silný, že se k němu nedokázal vyjádřit ani v žalobě. Pramení z vážnosti nebezpečí, které mu při návratu do Turecka hrozí. Je přesvědčen o tom, že správní orgány měly posuzovat možnost jeho návratu do země původu a přiměřenost zásahu do jeho soukromého a rodinného života. V Turecku dochází k hrubému porušování základních lidských práv a svobod, je potlačována svoboda projevu a náboženská svoboda. V zemi neexistuje spravedlivý soudní proces, dochází tam k násilí, mučení a jinému krutému zacházení. Za takových podmínek není vycestování možné, neboť by se stěžovatel ocitl bez možnosti účinné pomoci a ochrany tamních orgánů. V jeho případě nadto postačovalo vydání rozhodnutí podle § 50a zákona o pobytu cizinců. Správní orgány ani krajský soud nezjistily stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Nepřihlédly ke specifickým okolnostem řešeného případu a neřešily oprávněné zájmy stěžovatele. Jejich postup nebyl správný a vydaná rozhodnutí nejsou přezkoumatelným způsobem odůvodněna. Správní vyhoštění je nepřiměřené a nepřípustně zasahuje do soukromého života stěžovatele. Krajský soud podle stěžovatele nezdůvodnil řádně své rozhodnutí, nevypořádal se s argumenty uvedenými v žalobě a vycházel z nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu a vrátil mu věc k dalšímu řízení. Rovněž požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

IV.

[4] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že trvá na závěrech obsažených v napadeném rozhodnutí, a má za to, že správní řízení bylo vedeno v souladu se zákonem. Ztotožnil se plně se závěry krajského soudu a zdůraznil, že odvolání stěžovatele bylo zamítnuto jako nepřípustné proto, že se vzdal svého práva na odvolání.

V.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[6] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věcech, o nichž rozhodoval před krajským soudem specializovaný samosoudce, je její přijatelnost. Kasační stížnost je podle § 104a odst. 1 s. ř. s. přijatelná, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Výkladem institutu přijatelnosti se Nejvyšší správní soud zabýval například v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, na které pro stručnost odkazuje.

[7] Nejvyšší správní soud neshledal v posuzované věci přesah vlastních zájmů stěžovatele ani zásadní pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do jeho hmotněprávního postavení. Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na uplatněné kasační námitky a stěžovatel ve své argumentaci nevyložil žádné důvody, které by svědčily pro odklon. Otázce přijatelnosti kasační stížnosti se ostatně stěžovatel vůbec nevěnoval a ani náznakem neuvedl, proč by snad jeho kasační stížnost měla být přijatelná.

[8] Ke zcela obecné námitce nepřezkoumatelnosti rozhodnutí správních orgánů Nejvyšší správní soud uvádí, že rozhodnutí správních orgánů splňují požadavky na přezkoumatelnost odůvodnění vyplývající z ustálené judikatury zdejšího a ústavního soudu (srov. např. nálezy Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1995, sp. zn. III. ÚS 84/94, č. 34/1996 Sb. ÚS, a ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, č. 85/1997 Sb. ÚS, rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52 a ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, či usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006-76).

[9] Co se týče další kasační argumentace, tato se z převážné části zcela míjí s rozhodovacími důvody žalovaného a krajského soudu. Ty vychází z toho, že se stěžovatel po seznámení s obsahem rozhodnutí správního orgánu I. stupně vzdal práva na odvolání proti tomuto rozhodnutí, a to za přítomnosti tlumočnice a po řádném poučení o následcích takového kroku. Žalovaný ani krajský soud tedy nijak nepochybili, pokud se zabývali toliko přípustností odvolání. K tomu viz např. rozsudek ze dne 27. 5. 2010, č. j. 5 As 41/2009-91, v němž Nejvyšší správní soud k rozsahu přezkumu obdobného rozhodnutí odvolacího orgánu konstatoval, že „*rozhodnutí odvolacího orgánu o zamítnutí odvolání pro opožděnost nebo nepřípustnost podle § 92 odst. 1 správního řádu není rozhodnutím, v němž by se správní orgán věcně zabýval odvoláním účastníka řízení. Rozhodnutím podle § 92 odst. 1 správního řádu odvolací správní orgán zamítá odvolání z důvodu jeho opožděnosti či nepřípustnosti, tj. z důvodu nenaplnění jedné ze základních procesních podmínek, bez níž nelze podané odvolání meritorně posoudit, proto také není odvoláním napadené rozhodnutí na základě opožděného či nepřípustného odvolání současně potvrzováno. V souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu je tedy soud v případě žaloby proti rozhodnutí o zamítnutí odvolání jako opožděného nebo nepřípustného oprávněn zkoumat v mezích žalobních bodů pouze to, zda se skutečně jednalo o opožděné nebo nepřípustné odvolání a zda byl žalobce zkrácen na svých právech neprovedením odvolacího přezkumu*.“ Na citované závěry Nejvyšší správní soud dále navázal v rozsudku ze dne 7. 9. 2017, č. j. 4 Azs 174/2017-51, ve kterém doplnil, že „*městský soud byl oprávněn, pokud jde o žalobu stěžovatele, přezkoumat rozhodnutí žalované pouze z toho hlediska, zda bylo odvolání stěžovatele po právu zamítnuto jako nepřípustné, či zda žalovaná v tomto směru*

pochybila (v tomto ohledu dále srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 4. 2012, č. j. 5 As 111/2011-87, ze dne 17. 7. 2014, č. j. 10 As 61/2014-34, nebo ze dne 22. 3. 2017, č. j. 2 Azs 335/2016-35). Městský soud se tedy nemohl zabývat stěžovatelem uplatněnými věcnými námitkami ohledně nezákonnosti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně o správním vyhoštění.“ Postup žalovaného i krajského soudu byl zcela v souladu s ustálenou judikaturou zdejšího soudu.

[10] Nutno dodat, že kasační námitky, v nichž stěžovatel upozorňoval na situaci v zemi původu a na hrozbu vážného nebezpečí v případě jeho návratu, či tvrdil nepřiměřený zásah do svého soukromého a rodinného života, se nejen zcela míjí s předmětem přezkumu, ale jsou rovněž zcela obecné a postrádají jakoukoliv individualizaci ve vztahu k osobě stěžovatele.

[11] Co se týče samotné (ne)přípustnosti odvolání, je nutné zdůraznit, že stěžovatel žádnou argumentaci věnující se této problematice ve lhůtě pro podání žaloby neuplatnil, jak konstatoval již krajský soud. Nijak neupřesněné tvrzení, že se stěžovatel vzdal práva na odvolání z důvodu nadměrného stresu a tlaku ze strany správního orgánu, je proto nepřípustnou kasační námitkou ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s. (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2004, č. j. 1 Azs 34/2004-49, ze dne 25. 9. 2008, č. j. 8 Afs 48/2006-155, ze dne 30. 3. 2012, č. j. 4 Azs 1/2011-89, či ze dne 15. 1. 2021, 7 Azs 279/2020-49). Nejvyšší správní soud považuje za vhodné doplnit, že i pokud by byla tato velmi stručná argumentace stěžovatele uplatněna včas, nebylo by možno jí přisvědčit. K tomu viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2019, č. j. 9 Azs 419/2017-23, dle kterého platí, že „*případy, kdy lze zpochybnit úkon účastníka řízení, kterým se vzdává práva na podání odvolání, jsou výjimečné. Vzdání se práva podat odvolání je projevem dispoziční zásady, kterou je ovládáno zahájení odvolacího řízení. Účastník řízení může svého dispozičního práva využít a výslovným projevem vůle se vzdát možnosti napadnout rozhodnutí správního orgánu prvního stupně odvoláním. Pokud o těchto skutečnostech nepanuje žádná pochybnost, pak nastává právem předpokládaná situace, kdy je třeba na jeho posléze podané odvolání nahlížet jako na nepřípustné, neboť je podáno subjektem, jemuž právo podat odvolání již nepřísluší (§ 81 odst. 2 správního řádu). Vzdání se práva na odvolání je totiž nevratným procesním úkonem účastníka řízení, jehož právní následky, včetně nabytí právní moci rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, je třeba respektovat. To ovšem neplatí za situace, kdy by se prokázalo, že vzdání se práva na odvolání není právně účinné, např. z důvodu chybějících náležitostí vůle či nedostatečné procesní způsobilosti k tomuto úkonu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2017, č. j. 4 Azs 174/2017-51).*“ Krajský soud přitom správně poukázal na to, že v posuzovaném případě vyjádřil stěžovatel svou vůli vzdát se práva na odvolání za přítomnosti tlumočnice nejprve vlastnoručně na poslední straně prvostupňového rozhodnutí, a poté, co jej správní orgán samostatným protokolem poučil o možnosti podat odvolání a o následcích vzdání se tohoto práva, za přítomnosti tlumočnice výslovně uvedl, že na vzdání se práva na odvolání trvá. Jeho pozdější velmi stručné a neurčité tvrzení o stresu by nemohlo tento jasný, opakovaný a bezrozporný projev vůle zvrátit.

[12] Nejvyšší správní soud s ohledem na uvedené dospěl k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[13] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterých, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, část III. 4., a usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 5. 2021, č. j. 9 Azs 32/2021-32). Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti v řízení o kasační stížnosti nevznikly. Z uvedených důvodů soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

[14] O návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti v dané věci Nejvyšší správní soud nerozhodoval, jelikož rozhodl o samotné kasační stížnosti bez zbytečného prodlení po provedení nezbytných procesních úkonů (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 4. 2019, č. j. 9 Azs 72/2019-32).

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. února 2023

David Hipšr
předseda senátu